

๑ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารจัดการน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และนายกเทศมนตรีเมืองแพร่
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว ๓๙๗
ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยได้รับแจ้งจากกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยกำหนดเป็นนโยบายให้ท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ควบคุมให้บ้านเรือนและอาคารติดตั้งบ่อดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อลดปริมาณความสกปรกในเบื้องต้นก่อนที่จะระบายลงท่อระบายน้ำหรือแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อเป็นการคืนแหล่งน้ำธรรมชาติให้กับประชาชน ซึ่งแม้ว่าสายหลักจะมีคุณภาพดีขึ้นและประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ โดยแม่น้ำจะไม่มีสีดำคล้ำ ไม่มีกลิ่นเหม็นไม่มีขยะในน้ำ เพื่อเป็นขับเคลื่อนนโยบายให้บรรลุวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น จึงชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากจุดแหล่งกำเนิดน้ำเสียผ่านกลไก “ประชารัฐ” (ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง) เพื่อช่วยลดปริมาณความสกปรกที่จะระบายออกสู่สิ่งแวดล้อม จึงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำเสียเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

๑. ระยะต้นทาง

๑.๑ ขอความร่วมมือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมให้อาคาร หมู่บ้านจัดสรร บ้านเรือน ที่พักอาศัย ติดตั้งบ่อดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียเฉพาะพื้นที่หรือระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน เพื่อนำน้ำทิ้งกลับไปใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ลดปริมาณและความสกปรกของน้ำเสียก่อนระบาย

๑.๒ รมรณรงค์สร้างจิตสำนึกและความตระหนักแก่บ้านเรือนทุกบ้านเรือน โรงเรียนสังกัดและไม่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานประกอบการ ร้านอาหาร หาบเร่แผงลอย ประชาชน และเยาวชน (ซึ่งอาจบรรจุเนื้อหาการจัดการน้ำเสีย วินัยและจิตสำนึกไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับ) ทั้งในโรงเรียนในสังกัดและไม่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการลดการทิ้งของเสียและขยะลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ พร้อมทั้งส่งเสริมการประหยัดการใช้น้ำ

๑.๓ สร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการ หรือเจ้าของแหล่งกำเนิดน้ำเสีย และเสริมสร้างศักยภาพ/องค์ความรู้ด้านการจัดการน้ำเสียให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีขีดความสามารถในการบำบัดน้ำเสียได้ตามที่กฎหมายกำหนด

๒. ระยะกลางทาง

๒.๑ พื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียที่มีอยู่เดิมให้สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง บำบัดน้ำเสียได้ตามมาตรฐานที่กำหนด และให้นำน้ำทิ้งกลับไปใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

/๒.๒ รมรณรงค์.....

๒.๒ รมรณรงค์ให้ชุมชนหรือสถานประกอบการในชุมชนเมืองมีการเชื่อมต่อระบายน้ำเสียเข้าสู่ระบบรวม รวมทั้งเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในน้ำ ที่อยู่ในระดับเสื่อมโทรมให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานหรือใกล้เคียงกับมาตรฐาน โดยส่งเสริมการใช้น้ำหมักชีวภาพ สารสกัดชีวภาพ น้ำหมักหรือจุลินทรีย์ (Enzyme Lonic Plasma) หรือก้อนจุลินทรีย์ (EM Ball) มาใช้บำบัดน้ำเสียในพื้นที่มีน้ำเสีย

๓. ระยะปลายทาง

๓.๑ สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ เพื่อให้มีระบบเฝ้าติดตามและแจ้งเบาะแสปัญหา น้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ อาทิ จัดชุดนักสืบ/นักตรวจแห่งสายน้ำ เป็นต้น

๓.๒ จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับท้องถิ่นในการจัดการน้ำเสีย โดยการนำศาสตร์ พระราชาหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น (ใช้ธรรมชาติบำบัด) อาทิ ตัดตังกังหันน้ำชัยพัฒนาเพื่อเพิ่มออกซิเจนในน้ำ

๓.๓ ศึกษาระบบเทคโนโลยีการจัดการน้ำเสียและการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับพื้นที่ รวมถึงการนำน้ำที่กลับนำไปใช้ประโยชน์

๓.๔ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมและส่งเสริมในการลดปริมาณและความสกปรกของน้ำเสีย ณ แห่งกำเนิด โดยนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ใหม่ เพื่อให้เกิดประโยชน์ เช่น การเกษตร อุตสาหกรรม เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิหังษ์ บุญหลวง)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร. ๐-๙๗๓๓๖๖๙๕๕

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๐.๕/ว กทพ

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดแพร่
เลขที่ ๖๐๘
วันที่ 27 ก.พ. 2560
เวลา 15.5 น.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารจัดการน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๙๑.๔/ว ๓๖๓ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๗

ตามที่อ้างถึง คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย กำหนดเป็นนโยบายให้ท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมให้บ้านเรือนและอาคารติดตั้งบ่อดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อลดปริมาณความสกปรกในเบื้องต้นก่อนที่จะระบายลงท่อระบายน้ำหรือแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อเป็นการคืนแหล่งน้ำธรรมชาติให้กับประชาชน ซึ่งเมื่อน้ำสายหลักจะมีคุณภาพดีขึ้นและประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ โดยเมื่อน้ำจะไม่มีสีคากดำ ไม่มีกลิ่นเหม็น ไม่มีขยะในน้ำ และมีสิ่งมีชีวิตในน้ำ ประกอบกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้เคยมีหนังสือขอความอนุเคราะห์ขอให้จังหวัดแจ้งกำชับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีแหล่งกำเนิดมลพิษที่เข้าข่ายต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงฯ ดำเนินการรวบรวมรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อเป็นการขับเคลื่อนนโยบายให้บรรลุวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น จึงชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารจัดการการแก้ไขปัญหาน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากจุดกำเนิดแหล่งกำเนิดน้ำเสียผ่านกลไก “ประชารัฐ” (ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง) เพื่อช่วยลดปริมาณความสกปรกที่ระบายออกสู่สิ่งแวดล้อม ให้จังหวัดเพื่อแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำเสีย เป็น ๓ ระยะ ดังนี้

๑. ระยะต้นทาง

๑.๑ ขอความร่วมมือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมให้อาคารหมู่บ้านจัดสรร บ้านเรือน ที่พักอาศัย ติดตั้งบ่อดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียเฉพาะพื้นที่ หรือระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนเพื่อนำน้ำทิ้งกลับไปใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ลดปริมาณและความสกปรกของน้ำเสียก่อนระบายออกสู่สิ่งแวดล้อม

๑.๒ รมรงค์สร้างจิตสำนึกและความตระหนักแก่บ้านเรือนทุกบ้านเรือน โรงเรียนสังกัดและไม่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานประกอบการ ร้านอาหาร ทาบเร่แผงลอย ประชาชน และเยาวชน (ซึ่งอาจบรรจุเนื้อหาการจัดการน้ำเสีย วินัยและจิตสำนึกไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับ) ทั้งโรงเรียนในสังกัดและไม่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการลดการทิ้งของเสียและขยะลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ พร้อมทั้งส่งเสริมการประหยัดการใช้น้ำ

๑.๓ สร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการ หรือเจ้าของแหล่งกำเนิดน้ำเสีย และเสริมสร้างศักยภาพ/องค์ความรู้ด้านการจัดการน้ำเสียให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีขีดความสามารถในการบำบัดน้ำเสียได้ตามที่กฎหมายกำหนด

/๒. ระยะกลางทาง...

๒. ระยะกลางทาง

๒.๑ พื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียที่มีอยู่เดิมให้สามารถใช้งานได้ต่อเนื่อง บำบัดน้ำเสียได้ตามมาตรฐานที่กำหนด และให้นำน้ำทิ้งกลับไปใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

๒.๒ รมรงค์ให้ชุมชนหรือสถานประกอบการในชุมชนเมืองมีการเชื่อมต่อระบายน้ำเสียเข้าสู่ระบบรวม รวมทั้งเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในน้ำ ที่อยู่ในระดับเสื่อมโทรมให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานหรือใกล้เคียงกับมาตรฐาน โดยส่งเสริมการใช้น้ำหมักชีวภาพ สารสกัดชีวภาพ น้ำหมักหรือ จุลินทรีย์ (Enzyme Ionic Plasma) หรือก้อนจุลินทรีย์ (EM Ball) มาใช้บำบัดน้ำเสียในพื้นที่ที่มีน้ำเสีย

๓. ระยะปลายทาง

๓.๑ สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ เพื่อให้มีระบบเฝ้าติดตามและแจ้งเตือนแก้ไขปัญหา น้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ อาทิ จัดชุดนักสืบ/นักตรวจแหล่งสายน้ำ เป็นต้น

๓.๒ จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับท้องถิ่นในการจัดการน้ำเสีย โดยการนำศาสตร์พระราชหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น (ใช้ธรรมชาติบำบัด) อาทิ ตัดตังกังหันน้ำชัยพัฒนาเพื่อเพิ่มออกซิเจนในน้ำ

๓.๓ ศึกษาระบบเทคโนโลยีการจัดการน้ำเสียและการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับพื้นที่ รวมถึงการนำน้ำทิ้งกลับไปใช้ประโยชน์

๓.๔ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมและส่งเสริมในการลดปริมาณและความสกปรกของน้ำเสีย ณ แหล่งกำเนิด โดยนำน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ใหม่ เพื่อให้เกิดประโยชน์ เช่น การเกษตร อุตสาหกรรม เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนา ยันตรโกวิท)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
ส่วนส่งเสริมการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
โทร. ๐-๒๒๕๑-๕๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๒ โทรสาร ๒๑๑๓